

Křístek, Michal

[Hladká, Zdeňka a kol. **Čeština v současné soukromé korespondenci: dopisy, e-maily, SMS**]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. A, Řada jazykovědná. 2006, vol. 55, iss. A54, pp. 259-

ISBN 80-210-4014-9

ISSN 0231-7567

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/100044>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

vědních struktur predikativních a nepredikativních. Text je knižní verzí autorovy disertační práce, obhájené v roce 2002 na Filosofické fakultě Karlovy univerzity v Praze pod názvem *Pragmatický aspekt českých výpovědních struktur bez externí subjekt-predikátové orientace*. Její zpřístupnění širšímu okruhu zájemců o tuto lingvistickou problematiku je velmi vítaným a užitečným činem.

Jana Bílková

Z. Hladká a kol.: **Čeština v současné soukromé korespondenci: dopisy, e-maily, SMS**. Brno : Masarykova univerzita 2005. 74 s. + 2 CD. ISBN 80–210–3921–3.

Publikace *Čeština v současné soukromé korespondenci: dopisy, e-maily, SMS* shrnuje výsledky projektu z let 2003–2005, vedeného Zdeňkou Hladkou (projekt GA ČR č. 405/03/0248). Kromě pracovníků Filozofické fakulty a Fakulty informatiky Masarykovy univerzity patřilo k autorskému kolektivu také množství studentů, kteří se podíleli na shromažďování a zpracovávání materiálu. Vznikl tak Korpus soukromé korespondence – soubor 2000 klasických psaných dopisů, 1000 e-mailů a 2000 SMS z let 1990–2005, tedy z období, kdy se nově prosazovaly také elektronické formy komunikace. Projekt navázal na zkušenosti, které Z. Hladká získala při vytváření Brněnského mluveného korpusu, úspěšně dokončeného r. 2002 a poté začleněného do Českého národního korpusu (<http://ucnk.ff.cuni.cz>) – podobně využití bude mít i Korpus soukromé korespondence.

Velký význam tohoto projektu souvisí s faktem, že jakékoliv zkoumání jazyka v komunikaci je vždy výrazně limitováno dostupností materiálové základny; tím spíše to platí pro případy, kdy předmětem zkoumání jsou texty, které patří převážně nebo zcela do oblasti soukromé komunikace, a jsou tedy obtížněji dostupné než např. texty publicistické. Jistě není náhodou, že Z. Hladká je původním zaměřením dialektoložka – přímá zkušenost se zkoumáním autentického jazykového materiálu nabízí inspiraci i pro výzkumy přesahující do oblasti korpusové lingvistiky, sociolingvistiky a podobně. Jednou z významných předností prezentovaného výsledku je skutečnost, že čtenář/uživatel má k dispozici nejen výsledky teoretického zkoumání, ale také všechny podklady. Konkrétně se jedná o celý korpus na dvou CD, a to i se speciálně vytvořeným vyhledávacím programem, frekvenčními soupisy, statistickými přehledy a podobně. Korpus rovněž kromě morfologického označování části textů obsahuje také u všech textů základní sociologické charakteristiky pisatelů i adresátů (pohlaví, věk, vzdělání), včetně informace o jejich nářečním zázemí.

Využití materiálu z Korpusu soukromé korespondence, jak se prezentuje v práci *Čeština v současné soukromé korespondenci: dopisy, e-maily, SMS*, je velmi široké. Lingvistům může sloužit např. jako jeden ze zdrojů ke zjišťování vývojových tendencí v jazyce (což se pak může přenést i do diskusí o kodifikaci normy spisovného jazyka), ale cenné údaje z něj mohou získat také např. sociologové, pracovníci v oboru gender studies nebo psychologové. Lze si tedy pouze přát, aby se tato cenná práce (nyní pouze v podobě neprodejného tisku) už brzy dočkala nového vydání - s vyšším nákladem, který umožní, aby se s ní seznámila větší část odborné i laické veřejnosti.

Michal Křístek

Milan Harvalík: **Synchronní a diachronní aspekty české onymie**. Academia, Praha 2004, 162 s. ISBN 80–200–1253–2.

V poslední době vyšly celkem tři významné publikace z oboru české onomastiky, a to přepracované vydání knihy *Naše příjmení z pera Dobravy Moldanové* a první díl *Slovníku pomístních jmen v Čechách I (A)*, který vznikl jako dílo kolektivu pod vedením Jany Matúšové v onomastickém oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR v Praze. K tomuto kolektivu patří i Milan Harvalík, autor třetí publikace s názvem *Synchronní a diachronní aspekty české onymie* (onymie = soubor